

On je prenesel sedanjí naš in hrvaški pravopis, takozvano „gajico“, s Češkega na „ilirsko“. On je osnoval prvi časopis na Hrvaškem in izprožil takozvano „ilirsko“ idejo, za katero se je tako navdušil Stanko Vraz, čigar stoletnica stoji tudi pred durmi. Ime Ljudevita Gaja pomenja znamenit napredek v političnem in kulturnem oziru ne le pri bratskem hrvaškem narodu, temveč pri vseh Jugoslovanih. Zato kličemo tudi mi: Večna slava Ljudevitu Gaju!

Dr. Lampe zavija. Dne 4. t. m. je imel dr. Lampe v V. dmatu shod, kjer je glasoval „Slovenca“ (št. 152) govoril tudi te-le besede: „V Ljubljani je neki Jelenc komandant liberalnega učiteljskega. Ta je rekel svojemu tovarišu Slomškarku („značajnemu“ Smrdelu! Op. ur.) pri volitvah, da če bo volil, izgubi službo v „Učiteljski tiskarni“. (Izsiljevanje!) — Dr. Lampe je nadaljeval: „Tako postopanje je kaznjivo; po zakonu sme vsak svobodno voliti. In če kdo reče, da me bo pripravil v škodo, ako tako ne volim, kakor on zahteva, mora državni pravdnik proti njemu dvigniti obtožbo, in kazni za tako dejanje je odmerjena z 1—6 mesecev zapora. Kolikor je meni znano, Jelenc ni bil tožen.“ — Kakor vidimo, krščanski mož dr. Lampe ni izbirčen v sredstvih, da ubije političnega nasprotnika: nad Jelenc kličo kar državnega pravdnika in mu dikтира zapor od 1—6 mesecev! — Dobra je ta! Mimogrede omenjamo, da ni 100 Smrdelov toliko vrednih, da bi bil pošten človek zaradi njih zaprt le eno minuto. O tem se prepričajo vsi, kadar pokažemo Smrdela v pravi luči. Pa tudi brez Smrdela je dr. Lampetovo esofiranje čisto nepotrebno, ker je neutemeljeno. Dr. Lampe je namreč resnico postavil na glavo, v domačem jeziku bi se reklo, da je lagal. To je razvidno iz tega: Tov. Jelenc je že 21. maja v 21. številu našega lista priobčil to-le izjavo:

Gospod učitelj Anton Smrdelj je priobčil v „Slovenca“ od zadnje sobote (dne 15. maja. Opom. uredn.) sledečo izjavo: „Na razširjajoče se neresnične vesti o mojem (sic!) izstopu iz Učiteljske tiskarne izjavljam sledeče: Potrjujem, da mi ni tiskarski upravni svet odpovedal službe, temveč sem to storil sam. Smatral sem ponovno izrečene besede g. predsednika L. Jelenca: „Ako boš Simona volil, moraš eo epsu iz tiskarne, za moralno odpoved.“

Ta izjava ne odgovarja povsem resnici. Res je, da sem rekel g. Smrdelju: „Če bodeš volil Simona in se vpisal v Slomškarko, ne boš mogel ostati več v tiskarni. Rekel pa sem te besede šele po njegovih odgovorih, torej jih ni mogel smatrati za moralno (!?) odpoved, ki jo je bil podal poprej že sam! Dostavljam le še, da nimam pravice nastavljanja in odpuščenja pisarniškega osebja sam, temveč upravni svet.“ — L. Jelenc, predsednik upravnega sveta Učiteljske tiskarne.

Iz povedanega je torej razvidno, da je dr. Lampe vedoma govoril neresnico in da bo treba kakoga profosa poslati nadenj, da mu potiplje grešno dušo! Če je dr. Lampe še kaj pošten, naj popravi krivico! Če ne, ostane lažnik!

Na shodu S. L. S. v Vodmatu je dr. Lampe govoril to-le: „Neki nadučitelj, ko je dobil od deželnega šolskega sveta prepoved, da ne smejo šolski otroci v društveni obleki se udeleževati društvenih prireditev, je sklep deželnega šolskega sveta kar sistril, ga otrokom niti naznanil ni. (Čujte!) Šlo se je namreč za Sokole.“ — Informirali smo se o stvari in se prepričali, da so vsi nadučitelji dotični razpis deželnega šolskega sveta pravilno razglasili in otroke obvestili o njegovi vsebini. Dr. Lampe torej tudi v tem primeru ni govoril resnice. To ni častno za duhovnika! Da izbrise madež, naj popravi tudi to neresnico.

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: Ivan Zupan in Tilka Poženel. Hvala!

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: Josip Boncelj, trgovec in posestnik v Železnikih, je zapustil, kakor poročajo časopisi, Učiteljskemu konviktu 100 K. Blag mu bodi spomin!

Ruskih učiteljev doslej še ni bilo v Ljubljano, dasi so naznanili prihod in so jih ljubljanci gostoljubno pričakovali. Ali pridejo ali ne, nam ni znano,

Učiteljsko tridesetletnico praznujejo tovariši z ljubljanskega učiteljskega v sredo dne 21. julija v Bohinju, in sicer: J. Dimnik, J. Janežič, Al. Kercelj, A. Kleč, J. Muren, J. Pintar, Fr. Ksav. Trošt, J. Vrežec in Jos. Žirovnik. Vzpored: 1. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri z gorenjskim vlakom. 2. Dohod v Bohinjsko Bistrico ob polenajstih. 3. Obed v hotelu „Triglav“ pri g. Seidlu. 4. Izlet k Bohinjskemu jezeru in k Savici. 5. Mala južina v hotelu „Zlatorog“ ob Bohinjskem jezeru. 6. Povratek v Bohinjsko Bistrico in ob petih večerja pri g. Seidlu (hotel „Triglav“). 7. Ob osmih zvečer odhod z vlakom. — Tovariši in prijatelji jubilarov dobro došli!

Zrelostni izpiti na ljubljanskem c. kr. ženskem učiteljskem so se vršili pod predsedstvom dežel. šol. nadzornika Fr. Levca od 21. junija do 7. julija. Izipit je polagalo 42 gojenk IV. letnika in 24 privatistinj. Za šole s slovenskim in nemškim jezikom so naredile zrelostni izpit a) gojenke IV. letnika:

Ivana Arh iz Kamne gorice (z odliko), Zora Bežek iz Tržiča, Marija Bule iz Mokronoga (z odliko), Marija Cerar iz Ljubljane (z odliko za šole s slov. učnim jezikom), Ivana Čač iz Kostanjevice (z odliko), Ana Čop iz Most pri Žerovnici, Antonija Goederer iz Ortneka, Stefania Goriš iz Ljubljane, Roza Gospodarič iz Toplice pri Zagorju (z odliko za šole z nemškim učnim jezikom), Terezija Grebene iz Postojne, Berta Gregorič iz Brežic, Frančiška Grum z Rakeka, Ivana Kalin iz Kostanjevice (z odliko), Ernestina Keršič z Zgoš pri Begunjah (z odliko), Marija Kotnik iz Mirne peči, Sidonija Krapš iz Krškega (z odliko), Julijana Kromar iz Dolenje vasi pri Ribnici (z odliko), Angela Kumelj iz Ljubljane, Leopoldina Kump iz Ljubljane, Vida Lapajne iz Postojne (z odliko za šole s slov. učnim jezikom), Zlata Levstik iz Senožeč, Frančiška Mandelj iz Slap, Angela Miselj iz Ribnice, Regina Okorn iz Pred-dvora, Marija Opresnik iz Trbovelj, Marija Pipan s Ornega vrha pri Idriji, Ana Prudič iz Cerknice, Marija Ribnikar z Golnika, Marija Sajovic s Trate pri Velesovem, Gizela Sedlak iz Kopanja (z odliko), Ivana Seunig iz Ljubljane, Frančiška Sever iz St. Jurja pri Kranju, Margareta Šavnik iz Kranja, Leopoldina Šircelj iz Ljubljane (z odliko), Frančiška Terpine iz Kamnika, Adela Turk iz Begunj, Marija Urbančič iz Ljubljane, Jerica Visenjak iz Zamanjcev na Stajerskem; b) privatistinj: Josipina Ahačič iz Kandije, Zora Blinc z Vinice, Danijela Kališ iz Ljubljane (z odliko), Emilija Kamenšek iz Metlike, Vida Kobler iz Ljubljane, Angela Kokalj iz Brčke v Bosni, Albina Košir iz Ribnice, Frančiška Labernik iz Cerklijan, Alojzija Lebar iz Križevcev na Stajerskem, Olga Mlekuz iz Boveca, Josipina Močnik iz Kamnika, Pavlina Pirker iz Ribnice, Angela Soršak iz Ljubljane. — Ponavljalni izpiti iz enega predmeta v jesenskem roku se je dovolil 8 izpraševankam, med temi 3 gojenkam IV. letnika. Za eno leto je bilo reprobiranih 5 privatistinj. — 8. julija so se pričeli zrelostni izpiti na moškem učiteljskem.

Et meminisse juvat. Naš dopisnik v 23. številu „Učit. Tov.“ nam piše: Gospod podpredsenik voj. veteranskega društva v Gorici g. J. pl. Palich, izjavlja v zadnji števil. „Učit. Tov.“, da sem „hudo žalil“ omenjeno društvo in da sem „skrunil na zavraten način častno ime mnogozasluznemu predsedniku gospodu Jacobiju“, pisal v 23. št. „Učit. Tov.“ nekaj bridkih resnic pod gornjim naslovom. — Na to izjavljam kratko in jasno: Da je g. Anton Jacobij ugleden učitelj in patriotičen c. kr. stotnik — tega nisem zanimal nikjer. Da bi bila „moja predbacivanja neresnična“ glede tega, da Čehovinova slavnost ni imela narodnega značaja — temu se upiram z vso odločnostjo! Lepo vas prosim, ali so mari slovenski časniki lagali, ko so pisali vsi v enakem smislu o tej stvari? Zakaj se je pri banketu ščeperila blažena nemščina? Zakaj pa ni bil vabljen k banketu Janko Leban? — Strogo, a pravično sodbo o Čehovinovi slavnosti je pisal „Slovenski Narod“, kar sem jasno povedal. Na slavnosti je bil njegov poročevalec. In ali mislite, da je „Slov. Naroda“ poročevalec pisal lažljivo ali vsaj pristransko?! „Et meminisse juvat“ — velja ne le „v enajstem letu“ nego tudi po daljših letih! Tega se boste prepričali, ko Janko Leban objavi spis „O stoletnici Čehovinovega rojstva.“ Od goriških Lahov se mi ne bomo učili, kako naj se dostojno slave naši zaslužni junaki! — Če pa morda mislite, da je Janko Leban žal, da ni dobil nikakega „odlikovanja“, se jako motite; zakaj v položaju smo, da vam povemo, da mu čisto zadošča zavest, da je storil svojo rodoljubno dolžnost, otimši Čehovina — pozabi!... — S tem je moja polemika z g. pl. Palichom, oziroma g. Jacobijem pri kraju! (Op. ured.: Za nas je ta pravda tudi končana!)

Abiturientom iz l. 1876. Pred nekaj tedni sem poslal vabilo svojim tovarišem abiturientom v „Učit. Tov.“, da bi se po 33 letih vendar enkrat sešli. Danes tožnim sreem naznanjam, da mi je en sam tovariš odpisal. Žalostno, pa resnično. Lepa bratovska vez nas veže! Pozivljam še enkrat svoje tovariše šolsce, da naj mi tekem enega tedna izrazijo svoje želje, kje in kdaj naj bi se sešli. Na Viču, dne 15. julija 1909.

Josip Gregorin.

Za spomenik pokojne kolegije Olge Kobanove je daroval tov. Ivan Dimnik 1 K. **Nemško šolo** v Bečici pri Semežu na Dolenjskem hoče ustanoviti „Schulverein“ za slovenske otroke.

Okrajni šolski svet celjski je imel 7. t. m. svojo redno sejo, v kateri se je vzelo na znanje, da je deželni šolski svet potrdil izvolitev nadučitelja tov. Fr. Brinarja iz Gortovelj kot zastopnika učiteljskega v krajnem šol. svetu in nadalje več drugih dopisov; dovolil je neki šoli nerazdeljen dopoldanski pouk za čas podaljšane šolskega leta; priporočil dve prošnji na 5., ozir. 6. starostno doklado; priporočil prošnjo neke učiteljice za dovoljenje k mojitvi; ugodil prošnji neke šole za posredovanje skrbstvenega sodišča glede nekaterih otrok.

Slovenskim abiturientom. Štajerski deželni odbor je razpisal 4 deželne štipendije po 600 K za slušatelje živinozdravniške šole na Dunaju. Prosilci morajo biti Štajerci in

vložiti prošnje do 20. avgusta na dežel. odbor v Gradcu. Ker je studij veterinarstva zaradi pomanjkanja živinozdravnikov ugoden, ga slov. abiturientom nujno priporočamo; naših poslancev dolžnost pa je, da izposlušajo štipendije.

Poročil se je 10. t. m. tov. Ferdo pl. Kleinmayr, učitelj v Škedenju pri Trstu, z gđo. Tončko Štubelj, učiteljico istotam. Bilo srečno!

Zadružni tečaj za duhovnike in učitelje priredi drugi teden mesca avgusta ljubljanska klerikalna „Zadružna Zveza“.

Gospodinjstvo šole ustanovi kranjski deželni odbor v Repnjah na Gorenjskem.

Odpovedala sta službo potovalna učitelja „Südmärke“ Hoyer in Schneider.

Iz šolske službe na vadnicah. V osmi činovni razred so pomaknjeni sledeči učitelji na vadnicah, oziroma državnih ljudskih šolah: A. Vawrh v Mariboru, A. Fürpass in K. Meyer v Celovcu, Iv. Mercina, Fr. Sivec, K. Travan in okr. šolski nadzornik M. Kante v Gorici in K. Eras, A. Hrast in J. Sila v Trstu, A. Maier in J. Janežič v Ljubljani, učitelj telodabke J. Janowsky v Gorici.

C. kr. okrajna učiteljska konferenca za kranjski šolski okraj se je vršila dne 7. t. m. v Škofji Loki. H konferenci je prišlo tudi petero duhovnikov, večinoma katehetov. Vsi smo stali pod depresivnim vtiskom smrti predsednika c. kr. okr. šol. sveta g. deželno-vladnega svetnika A. Pirea. Nadzornik g. Janežič se ga spominja s solzami v očeh. Istotako štirih tovarišev našega okraja, ki so umrli t. š. leto. Izborna je g. nadzornik Janežič poročal o pouku na enorazrednicah. — Ob tej priliki se je izrazil nekako tako-le: „Visoko čislam in občudujem učitelja-enorazredničarja, ki je na svojem mestu! Za tako službovanje sodijo le najboljši učitelji, ki imajo najmanj 5 do 10-letno prakso. Nikakor ne kaže na enorazrednice nastavljanje mladih moči, novincev! Ko bi moja beseda obveljala, bi dobrim učiteljem-enorazredničarjem privoščil nekaj sto kron višjo plačo, nego drugim kolegom. Vredni so je!“ — Drugih točk ne bom omenjal, nego le to, da je tovarišica in pisateljica gđo. Janja Miklavčičeva po obliki in vsebini izborna poročala o temi: „Pouk v prosti naravi.“ — Končno naj še povem, da smo bili po konferenci v hotelu „Na Štemarjih“ jako dobro in ceno postreženi. Zategadelj ta hotel, oziroma njega hotelirja gospoda Rožiča najtoleje priporočamo obiskovalcem Škofje Loke. — Med obedom se je nadučitelj v Škofji Loki, tov. M. Kramer, v toplih besedah zahvalil ljudomilemu g. nadzorniku J. Janežiču, ki ni le naš predstojnik, ampak dobrohotni naš učitelj in prijatelj, Bog ga živi!

Razpisana učiteljska služba. Opozorjamo na razpis službe šolskega vodje na enorazrednici na Kalu, okraj Postojna. Napredna vas Kal leži na ravnem v košanski dolini tik državne ceste, ki vodi le dvajset minut do železniške postaje St. Peter. Šolske razmere so jako povoljne; pred enim letom se je postavilo lepo šolsko poslopje s prostornim stanovanjem. Kraj je za enega učitelja kakor našlaž z vso ugodnostjo, posebno pa za take, ki žele samostojno delovati. Prosilci, ki je prijatelj petja in ki ima veselje do vodstva pevškega zbora in do pouka kmetijstva in obrtništva, bi dobro došel, z veseljem bi ga sprejeli. — Prošnje je vlagati do 26. t. m.

P. n. krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom na znanje! Vsem onim šolam, ki dne 2. decembra min. l. iz kakšnegasikoli vzroka niso delili jubilejskih spominkov, pa žele to storiti ob koncu šolskega leta, tem potom vljudo naznanjam, da mi je ostalo še približno 2000 izvodov jubilejskih brošuric „Iz življenja našega cesarja“. Cena: 1 izvod 0-24 kron, 50 izvodov 9—K, 100 izvodov 16—kron. V zalogi imam še tudi kakih 800 cesarjevih podobice s primernim besedilom. Cena enemu komadu 6 h, 50 komadov stane 2 K 50 h, 100 komadov pa 4 K. Knjižica „Iz življenja našega cesarja“ je kaj primerna tudi za šolarske knjižnice sploh, ker vsebuje mnogo zanimivih dogodkov iz vladarjevega življenja.

V Središču, dne 12. julija 1909.

Anton Kosi.

Prošnja! Ko sem meseca novembra minulega leta razglasil v „Učit. Tov.“, da imam v zalogi „Slavnostni red za proslavo cesarjeve 60 letnice v ljudski šoli“, sem dobil od mnogih tovarišev naročila na to delce. Naročniki so izvečine zahtevali brošurico „z obratno pošto“, v čemer sem jim tudi ustregel. Toda glej! Do danes, t. j. po preteku 7 mesecev, mi je to delce na dolgu še približno 90 tovarišev-naročnikov. Že nekolikokrat sem jih opozoril pismenim potom na njihovo dolžnost, toda pri nekaterih zama — molče kakor zid. Tovariši dragi! V tiskarni imam še do g, ki bi ga moral v najkrajšem času poravnati, storite torej i Vi napram meni svojo dolžnost. Tudi precej krajnih šolskih svetov še dolguje večje ali manjše zneske za poslano jim jubilejske knjižice. Prosim n. n. šolske voditelje, naj vplivajo blage volje na prizadete korporacije, da se me spomnijo.

V Središču, dne 13. julija 1909.

Anton Kosi.

Listnica uredništva.

Dasl ima današnji list prilogo, nismo mogli priobčiti vsega. Pride prihodnjič.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 363. Kranjsko. 115 1—1

Na mestnem deželnem liceju je s 1. septembrom t. l. stalno namestiti nanovo sistemizovano službeno mesto licejskega učitelja za nemščino.

Za oddajo te službe so merodajna določila §§ 5. in 6. lica. štatuta.

Prosilci naj svoje pravilno opremljene, s potrebnimi dokazili podprte prošnje vlagajo pri predsedstvu mestnega magistrata

do 10. avgusta t. l.

Mesto je sistemizovano za učitelja s srednješolskimi izpiti, s službeno dobo in prejemki srednješolskih učiteljev v Ljubljani (§ 4. zakona z dne 19. septembra 1896 drž. zak. št. 175 in §§ 8. in 9. zakona z dne 24. februarja 1907 V. B. št. VII. št. 70). Vse obveznosti se ravna po predpisih za srednje šole.

Mestni magistrat v Ljubljani, dne 13. julija 1909.

Zupan:

Ivan Hribar l. r.

Št. 1500. 114 1—1

V krškem okraju se razpisuje s tem nadučiteljska služba na petrazredni šoli v Mokronogu v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo senjak predpisanim potom do 6. avgusta 1909.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okr. šolski svet v Krškem, dne 6. julija 1909.

Z. 1788. 112 1—1

An der zweiklassigen Volksschule in Eismern ist die Oberlehrerstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen und Quartiergehälften definitiv zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 10. August 1909 beim gefertigten k. k. Bezirksschulrate einzubringen.

An kranischen öffentlichen Volksschulen noch nicht definitiv angestellte Bewerber haben durch ein staatsärztliches Zeugnis den Nachweis zu erbringen, daß sie für den Schuldienst die volle physische Eignung haben.

K. k. Bezirksschulrat in Krainburg, am 5. Juli 1909.

Z. 1786. 113 1—1

An der zweiklassigen Volksschule in Höllein ist eine Oberlehrerstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen definitiv zu besetzen.

Mit dieser Lehrstelle ist der Genuß einer Naturalwohnung verbunden.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 10. August 1909 beim gefertigten k. k. Bezirksschulrate einzubringen.

An kranischen öffentl. Volksschulen noch nicht definitiv angestellte Bewerber haben durch ein staatsärztliches Zeugnis den Nachweis zu erbringen, daß sie für den Schuldienst die volle physische Eignung haben.

K. k. Bezirksschulrat in Krainburg, am 5. Juli 1909.

Št. 1775. Štajersko. 119 1—1

Na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. se bosta stalno, oziroma začasno namestiti dve učiteljski službi z dohodki po III. krajnem razredu.

Prosilci naj vpošljejo svoje redno opremljene prošnje predpisanim službenim potom do 31. dne julija 1909 krajnemu šolskemu svetu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pošta Jurkinec.

Dokazati je znanje obeh deželnih jezikov. V šoli sta na razpolago dve prosti stanovanji, od teh eno za oženjenega učitelja.

Okrajni šolski svet v Ptinju, dne 1. julija 1909.

Zahvala.

Vsem predragim prijateljem, kolegom in znancem, ki so mi o priliki moje izvolitve v mestni, oziroma deželni svet tako presrečno čestitali — pismenim potom — izrekam najto-plejšo zahvalo. Po tej časti — ki sem se je že dvakrat ubranil — nisem nikdar hrepenel, ker upoštevam težkoče, ki so z njo združene. Ker pa je ljudstvo tako želelo — in želji ljudstva sem kot njega učitelj vedno rad ustregel — vdal sem se prepričan, da ako ne pojde, je še vedno čas oddati — čast — a delovati pri vsem tem v prid, blagor in korist našemu ljudstvu kakor do zdaj. S tem geslom, v tej devizi še enkrat: Srčna hvala vsem!

Opčine, 13. julija 1909.

St. Ferluga.

VERONIKA KENDA

v Ljubljani
na Dunajski cesti števil. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom, šol. vodstvom in učiteljskim svojim

veliko zalogo pisalnih in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih velikostih, pisalni in pismeni papir, zavitke različne velikosti, veliko izbiri peres, držal, svinčnikov, gumic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov.

10 34—29

Postrežba točna in solidna.

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov.